

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครู อาจารย์ผู้สอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 40 คน จาก 32 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่จัดพิมพ์โดยกรมวิชาการ (เล่มที่ 5) จำนวน 1 เล่ม และที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน (เล่มที่ 1 - 4) จำนวน 4 เล่ม รวมทั้งหมด 5 เล่ม (รายชื่อหนังสือในภาคผนวกหน้า 86)
2. ตารางวิเคราะห์หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 1 ชุด

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของครู อาจารย์ที่มีต่อหนังสือเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หนังสือเรียน โดยศึกษาตาม ขั้นตอนของ ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์ (อ้างในวิชัย ราชบุรีศิริ, 2524, หน้า 139-142) และโกชัย สาริกบุตรและสมพร สาริกบุตร (2521, หน้า 13-14) ซึ่งสรุปขั้นตอนได้ดังนี้

1. ตารางวิเคราะห์หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเลือกหนังสือเรียนที่ดีในด้านเนื้อหา

1.2 รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะหนังสือเรียนที่ดี จากเอกสารที่

ผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ ท่านได้ระบุไว้ และสรุปรายละเอียดโดยรวมของลักษณะหนังสือเรียนที่ดีของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านแล้วจะได้ลักษณะหนังสือเรียนที่ดีทั้งหมด 7 ประเด็น ดังนี้

- ความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์รายวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
- การจัดลำดับความยากง่ายและสัมพันธ์กันของเนื้อหา
- ความเหมาะสมของเนื้อหากับวัยผู้เรียน
- ความถูกต้องของเนื้อหา
- ความเหมาะสมของแบบฝึกหัด
- ความทันสมัยของเนื้อหา
- ความเหมาะสมของภาษา

1.3 กำหนดคำถามของการวิจัยในการสร้างตารางวิเคราะห์ โดยแบ่งย่อยออกเป็นแต่ละหน่วยและรายจุดประสงค์ ตามลักษณะของหนังสือเรียนที่ดี เพื่อนำไปเป็นกรอบในการสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา

1.4 สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์

ชีวิต เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ โดยปรับปรุงตามแนวทางของ ประภัศร นันทาสาย (2540, หน้า 98)

1.5 นำตารางวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ข้อคิดด้านความเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในการวิเคราะห์

1.6 นำตารางวิเคราะห์เนื้อหาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พิจารณาด้านความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของครู อาจารย์ที่มีต่อหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง โดยปรับปรุงตามแนวทางของ วีระ พุ่มไม้ (2541, หน้า 137) ดังนี้

2.1 ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามขึ้น ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนด้วยกัน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ครู อาจารย์ผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบตามความจริงและเติมคำตอบลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ของหนังสือเรียนที่ดี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า และให้คะแนนคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ เห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าระดับคะแนน 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับครู อาจารย์ผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบตามความเป็นจริงและเติมคำตอบลงในช่องว่าง

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยดูความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา ถ้อยคำสำนวนที่ใช้ตลอดจนเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข เนื้อหา ภาษา สำนวนที่ใช้ในแบบสอบถามให้ถูกต้องยิ่งขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับครู อาจารย์ผู้สอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร แล้วนำแบบสอบถามมา วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยวิธีของ Coefficient Alpha (Cronbach, 1951 อ้างใน ล้วน สายยศ, 2538, หน้า 200) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science for Personal Computer)

การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ไปยังหัวหน้าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารของแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 32 โรงเรียน
2. นำตารางวิเคราะห์เนื้อหาและแบบสอบถามความคิดเห็นไปให้ ครู อาจารย์ผู้สอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน และรับตารางวิเคราะห์เนื้อหาคืนด้วยตนเองและทาง ไปรษณีย์
3. ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์รายวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ตามเกณฑ์ของ ลักษณะหนังสือเรียนที่ดี 7 ประเด็น ครบทั้ง 5 เล่ม ด้วยตนเอง โดยใช้ตารางวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น
4. นำตารางวิเคราะห์เนื้อหามาทำการคัดเลือกจากจำนวนทั้งหมด โดยการสุ่มอย่างง่าย จะได้เท่ากับ 15 คน เพื่อใช้ในการตรวจสอบความตรง (Validity) กับตารางวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยทำการ วิเคราะห์ด้วยตนเอง โดยให้หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแต่ละเล่ม ต่อครู อาจารย์ ตรวจสอบเล่มละ 3 คน โดยถือเอาความถูกต้องของ 2 ใน 3 คนเป็นเกณฑ์ เพื่อจะนำผลที่ได้ไป วิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ต่อไป

5. เก็บรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นทั้งหมดแล้วนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากตารางวิเคราะห์หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์ของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ความคิดเห็นของครู อาจารย์ที่ใช้หนังสือเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู อาจารย์ผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เกี่ยวกับลักษณะของหนังสือเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยกำหนดคะแนน และแปลความหมายแล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง ซึ่งการกำหนดคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับคะแนน	5
เห็นด้วย	เท่ากับคะแนน	4
ไม่แน่ใจ	เท่ากับคะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับคะแนน	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับคะแนน	1

(บุญส่ง นิลแก้ว, 2539, หน้า 139)

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยกำหนดไว้ คือ

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.50 – 5.00	เท่ากับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 – 4.49	เท่ากับ เห็นด้วย
2.50 – 3.49	เท่ากับ ไม่แน่ใจ

1.50 – 2.49	เท่ากับ	ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.49	เท่ากับ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

(บุญส่ง นิลแก้ว, 2539, หน้า 139)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ ครู อาจารย์ผู้สอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยเสนอในรูปของร้อยละ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University